

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 450 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oara 12 fil. a treia
oara 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Răspuns.

Răspunsul dat de episcopatul nost în chestia episcopiei maghiare a scos din sărite presa ungurească. Coloanele foilor lor foc varsă împotriva noastră, iar conferența dela Blaj o numesc pur și simplu trădare de patrie.

Nu voim să le rămânem datori cu răspunsul, deși la tonul murdar obicinuit în presa jidano-maghiară nu de vom coborî. După isonul, în care țin la suprafață chestia episcopiei ungurești, foile maghiare în două tabere se pot pune. Unele, cari în frunte cu „Budapesti Hir-lap” injură, invocând împotriva noastră nu numai mânia lui Dumnezeu și urgia „națiunei maghiare”, dară provoacă guvernul, ca să facă odată ordine, spărgând cuibul de rebeli, cari conspiră împotriva statului unguresc. Altele sunt cele grupate în jurul clericalului „Alkotmány”. Aceste cuvioase figuri mai mult își freacă mâinile, își modulează glasul, fac pe spăriatul: Per amorem Dei, dar ce faceți iubii mei de români, nu vedeți că loviți în Sfinția Sa Papa, care și-a dat deja învoirea? Nu vedeți că guvernul, a cărui atențiune o atragem îndeosebi, ca să vă aducă la reson, nu vedeți...“

Ăsta-i mai sugestiv glas. Deși în fond nu se deosebește de celalalt în formă e: Fiți băieți buni și nu faceți scandal, noi cari vă iubim și vă apărăm interesele voastre vă zicem aceasta, nu faceți scandal!

Mai destrăbălat în felul de a discuta e se înțelege presa jidovească în frunte cu Bud. Hir.

Ameninți imperialistule! Ameninți cu cutropire, cu nimicire nația aceasta miseră valahă. Cauți biciul de foc, sacul cu fulgere să trăsnești în acest cuib de șerpi,

care cutează să vorbească de drepturi, de întregitatea provincii mitropolitane, de legi, de bule papale, de decrete regale. Nu e mirare că Tu ameninți. Tu care ai dat principiul „*pereat iustitia sed fiat Hungaria*” nici timp na-i, nici voie ca să privești și îndărăpt, tu privești înainte. Capul tău e mai ridicat decât a celorlalți muritori și raza ochiului tău se plimbă prin stele.

Ceva însă îți atragem atențiunea. Să bagi de seamă, că noi nu suntem ruteni, nici șvabi, nici tăuți, nici romano-catolici. Noi suntem români și suntem greco-catolici. Și pe noi nu ne poți speria cu tonul injurăturilor, nici intimidă nu ne poți. Să nu crezi, că pentru că vei timbra pe cineva, în urma puterii de care dispui, de trădător, de rebel, acela îndată va aleargă la ospitalele Tale coloane, ca acolo să-și bată pieptul înaintea prostiților Tăi cetitori zicând: Pater pecavi. Nu. La noi nu se obicinuieste așa ceva. Pe noi insultele Tale ne înalță. Căci aceasta face istoria poporului românesc pe acest pământ. Dacă nu era încăpăținat, dacă nu ținea la moșia, libertatea și legea sa, demult dispărea în milieul, care l'a strâns totdeauna, ca un cerc de fier de jur împrejur. În tața primejdiei însă s'a trezit în noi totdeauna simțul de datorință și la zângănitul armelor noi ne-am scuturat capetele și ne-am oțelit brațele.

Bud. Hir. vorbește de noi ca și când numai eri ne-am fi coborît de pe munții Pindului în aceste îngăduitoare văi și ne și obrăznicim. Batem în poarta boierului, care ne-a primit, în loc să ne tragem pe samă și să fim ascultători. Ii atragem atențiunea imperialistului, că suferă de manie istorică, când privește la noi de pe culmile acestea.

Câte vijelii au trecut peste țara

aceasta toate s'au descărcat și asupra noastră în măsură cuvenită. Și ceea ce e mai caracteristic, că până când celelalte popoare, cu cari am locuit împreună, s'au încovoiat și pe cât au putut s'au ferit de primejdie, românii noștri au fost totdeauna în planul prim. Reformația a făcut în Ungaria să devină din stat catolic, ce era mai înainte, într'o jumătate de veac — protestant. La mijlocul secolului al XVI., dacă mai erau trei magnați catolici, ceilalți toți au primit noua religie, iar boierimea de rând a trecut toată la protestantism,

Cu ei se înțelege iobagii — fără deosebire. Au trecut maghiari, slovaci, germani, căci doar nici nu puteu să se împotrivescă stăpânului lor și nici nu cutezau. Așa a devenit țara protestantă.

Au făcut-o boierii — pe cum azi o fac liberalii — liberală, coalițiști cameleonă, căci masa mare cuvânt nu avea, voință cu atât mai puțin, iar din comoditatea vieții credea fiecare să mântuie aceea, ce e de mântuit, fie chiar și cu jertfirea convingerii sale religioase sau sufletești.

După furtuna primă, după lupte îndelungate și întetite s'a recules catolicismul. Subt Oláh Miklós și mai ales sub Pázmány Péter a ajuns iar la putere. Fortărețele, pe cari protestanții și-au ridicat în secolul de mai înainte, împotriva catolicilor, cad una după alta subt povara cuvântului, sau sub a loviturii de buzdugan și boerii se reîntorc la sânul bisericii catolice. Cu ei se înțelege vine și turma cuvântătoare a supușilor lor a iobagilor lor maghiari, slovaci, germani. Căci aceștia căutau e mântui, ce se poate din situația în care se aflau.

Un singur punct luminos în aceasta cyrioasă atmosferă — românii. Și ei au avut stăpâni, cari

în decurs de un secol și-au schimbat credința ca altul hainele, cari au fost iobagi și supuși, ca și ceilalți, dar au rămas în credința lor și obiceiurile, orânduilele, bisericile lor fără alt sprijin în aceasta luptă, decât sufletul și tăria, ce ți-o dă legea și credința în Dumnezeu. Căci o Românie de spăriat nu era pe vremea aceea la spate. Și au fost zădarnice toate eforturile domnilor, ale principilor Transilvani, tipografiile, cărțile, predicatorii — căci firea moștenită a românului de a-și pietri mai mult legea decât viața a biruit pe toți și toate. Desprețuit și persecutat, în ascuns și cum a putut, el nu s'a depărat de așezămintele strămoșilor săi. Asemănați-ne în punctul acesta dnilor dela „Bud. Hirlap“ cu toate națiile D-voastră ascultătoare și alcătuitoare de stat și vă — pronunțați.

Mai mult vă spunem. Faceți o statistică a »haiducilor« lui Bockskay și Rákocy și vedeți că cine, ce-s vestiții haiduci, cari au ridicat arma pentru libertatea conștiinții *altora*, ca astfel și ei să se bucure de pace?

A trebuit să le spunem aceste imperialistului, ca să nu creadă, că atunci când vorbește dela culmile șovinismului, ne poate intimida. Noi suntem un popor istoric cu trecutul, convingerea și așezămintele noastre pe acest pământ. Și dacă în trecut,

când nu era lege scrisă, ne-am știut apăra așezămintele noastre, în vreme ce ceilalți compatrioți se schimbau după caprițiul împrejurărilor, ne vom ști face datorința și azi în veacul luminei.

Pe noi numai puterea argumentelor ne pot convinge și aceste sunt pe partea noastră. Noi într'u cât guvernul țării voeste să înființeze o nouă episcopie nu avem și nici nu ne este permis a avea ceva împotriva. Avem însă cuvânt atunci, când prin înființarea noii episcopii se atacă întregitatea provinciei noastre metropolitane, lăsându-să largă poarta ca să ne clătine credincioșii în credința catolică și în ascultare față de Roma. În fața acestei primejdii nouă numai o datorință ni-se impune. Și aceasta ne vom ști-o împlini.

Postul în biserica noastră.

Cu multă durere sufletească am cetit chestiunea „Postul în biserica noastră“ în nr. 18 al „Unirei“ — zic cu multă durere sufletească, pentru că eu, și așa cred, că eu mine cea mai mare parte a preoției noastre vor afla de foarte adevărate cuvintele fratelui Septimiu Popa. Zilnic văd și observ, cumcă noi preoții în privința postului dăm pilda cea mai slabă poporului, și de aceea nici nu cutezăm a predica, despre ținerea acestei porunci bisericesti, căci de vom cuteza să predicăm, vom fi asemenea fariseilor din sf. Evanghelie, despre care zice Dl Hristos: „Deci toate câte vă zic vouă (adecă fariseii)

faceți și păziți, dar după faptele lor nu faceți, căci ei zic și nu fac. Ei leagă sarcini grele de purtat și le pun pe umerii oamenilor, iar ei nici cu degetul lor nu voesc să le miște. (Mateiu 23, 3, 4).

Să socotim, că oare adevărescu-se la noi preoții cuvintele Domnului nostru Isus Hristos. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri“, când noi așa de brusc și fără cel mai mic simț de păcat, călcăm în picioare o poruncă a bisericii, la care cea mai mare parte a popului ține încă cu multă sfințenie, încât noi prețimaa prin călcarea acestei porunci, facem sminteală poporului păstorit de noi, cu toate, că prea bine știm osânda ce o rostește Isus Hristos asupra acelora, cari fac sminteală; cu toate că prea bine știm și cuvintele s. Apostol Pavel: „De voi face sminteală fratelui meu, nu voi mânca carne în veac“.

Deci e o chestiune foarte ardentă chestiunea postului în biserica noastră, de care trebuie să se ocupe sinoadele protopopești, și cu deosebire Ordinariatele noastre, căci starea actuală e curată anarhie în privința postului.

E lucru vădit cumcă menținerea și pe mai departe a postului răsăritean nu e cu putință între împrejurările cari trăim și luând în socotință munca grea ce o îndeplinesc mulți credincioși de ai noștri la câmp și prin fabrici, nici nu putem aștepta să țină postul cu toată rigoarea căci atunci își periclitează sănătatea.

O dispensare generală încă nu se poate admite, fiindcă e lucru greșit, ca dispensarea să fie mai generală decât însași legea, cum ar fi în cazul de față.

Cel mai potrivit lucru ar fi — după părerea mea — introducerea postului din

FOIȚA.

Henrich Ibsen.

Moartea Aasei.

Trad. de A. Nan și V. Al-George.

(Continuare.)

Peer:

Dar Mats Moen bătrânul, astăzi cum mai stă?
Mai bea așa de bine?
Căci știi că nu l'am mai văzut de când eram
Copil, acas' la tine...

Aase:

Vorbesc că fata și-ar fi povestit la mulți
Viața ei din munte...
Deci știi ce-i nou... năcaz... dureri... și mamă-ta
Silită-i să le nfrunte...

Peer:

Și faurul o mână bine? Tot ca 'n vremei?

Aase:

O, lasă dragă... lasă!...
Tu știi așa de bine cum li zic ei toți
Și fata e frumoasă...

Peer:

Știu... știu... Dar azi avem atâtea de făcut
Și sufletul nost geme.
Șub sarcina atâtor strașnice dureri
Ce-l rod de-atâta vreme...
Deci vino să ne spovedim ca doi bătrâni
În astă-seară mare,

Să-mi spui tu mie și eu ție tot ce știm,
Ce sufletul nost are..

Ți-e sete doar măicuță? Spune-mi! Vrei să
[beai?..

Puțin te poți întinde,
Căci loc mai este, dar un alt bucluc avem,
Că straiul nu te-a prinde..

E greu să dormi pe astă bancă, zis păcel,
Că-i veche și săracă...

O știu... o știu, căci nopți de-a rândul-mi
[povestiai

D'un smeu turbat și o vacă.
Iar eu mă ghemuiam și tremuram de frig
Pe lavița săracă.

Aase:

Mai ții tu minte, încă cele mândre vremi
Când doi eram în casă,
Și ne jucam, așa de blând, un joc frumos
Pe astă bancă roasă?

Peer:

Mai țin.. mai țin măicuță! Țst motan bătrân
Ni-era p'atuncia murgul,
Și-l călăriam prin strimțul cășii mici și reci
Pân' se lăsa amurgul.
Și ne duceam spre soare-apune peste munți
Pe unde doarme luna,
Și ne 'nturnam în trap, spre mândrul răsărit,
Cu vuiet ca furtuna.
Și-am fost pe la cetatea Moria din munți,
Cu ziduri vechi, cernite,
Și-am trecut prin fiorduri peste câmpii și văi
În câteva clipite.

Aase:

Eu te priveam cu drag copile... te priveam
Și tu-mi zimbea-i ca crinul.

Peer:

Dar mamă ce-i cu tine?... Gemi așa de greu
Și-i prea adânc suspinul...

Erai așa de bună! Mă'nvățai mereu
Să fiu copil cuminte.

Deci, mamă dragă, Domnul sfânt să-ți dea
[noroc,

Să te binecuvinte!...
Dar ce gemi mamă? Ai dureri așa de mari?
Ori scumpo, ce-i cu tine?..

Aase:

Nu!... Rufele de pe-așternut, în crețe mari
S'au adunat sub mine.

Peer:

Ridică-te puțin în sus, să le întind!...
(Întinde cearșaful)

Te lasă liniștită!...

Aase:

Vai! Peer totul e 'nzadar!... Tu nu vezi... nu...
Ci moartea e sosită?..

Peer:

Curaj iubito! Șezi frumos ici pe-așternut!
Nu vezi... îți sunt aproape...
Să-ți spun povestea de demult, ce tu mi-ai
[spus',

Durerea să ți-o 'ngroape:
Povestea smenului turbat cu vaca lui
Din firu 'n pârău totul!...

(Va urma.)

biserica apusană, care e cu mult mai ușor de ținut ca al nostru, căci prin aceasta „s'ar lua multe petri foarte grele de pe conștiința celor mai mulți dintre noi“, dar totodată nu am mai face sminteală poporului păstorit de noi.

G. N.

La chestia episcopiei gr.-cat. maghiare.

Pe ori care român de bine trebuie să-1 umplă o nespusă bucurie văzând lupta bravă și bărbătească a Arhierilor noștri, pentru a delătura primejdia, ce amenință mai mult ca ori și când cu înghițire unele părți ale provinciei noastre metropolitane. Cu deosebire sunt amenințate părțile mărginașe ale acestei provincii, cum e d. e. la noi în Arhidieceză săcuimea, unde credincioșii noștri gr.-cat. trăind amestecați cu maghiarii, mai mult sau mai puțin s'au amestecat cu ei în vorbă, în port și datini și singur numai numele de familie li tradează, că oarecând au fost români, ceea ce de altcum și ei o recunosc, când li întrebă de ce neam is.

Dar oare atunci, când agenți plătiți vor cutriera aceste părți și vor îndemna poporul să pretindă episcopia gr.-cat. maghiară cu limbă liturgică maghiară, cum vor putea sta în potrița ispitei?

Deși acei agitatori în mare parte purtători de reverență, vor ști bine, că chiar în cazul de s'ar înființa episcopia gr.-cat. maghiară, limba liturgică va fi cea veche grecească, totuși vor folosi ori ce mijloace, numai și numai să vadă eliminată urgisita limbă valahă.

În aceste timpuri de grea cumpănă preoții noștri vor trebui să fie cu ochii în patru, vor trebui să-și facă datorința, cum și-au făcut-o și în alte timpuri de ispită

pentru credincioșii și biserica noastră, când unii preoți romano-catolici, predicatorii păcii lui Hristos, îndemnau pe credincioșii noștri la părăsirea ritului grecesc și îmbrățișarea celui latin, deși știau, că așa ceva e cu neputință.

Înzădar va fi însă osteneala preoțimei noastre până atunci, până când acei păcătoși nu vor fi aduși la rezon, căci își rid în pumni de frământările noastre, și cu mai mare curaj își continuă machinațiunile încă și azi.

Acești nerușinați prezintă pe superiorii bisericii noastre, ca pe unii, cari nici habar nu au de soarta credincioșilor noștri din aceste părți, și le zic cu o bucurie satanică, iată episcopul nostru cum își cercetează pe fiii săi sufletești, veniți și voi la ritul latin, căci vlădicul vostru nici nu vrea să știe de voi.

În tocmă de astfel de capacitări se vor folosi și în chestia episcopiei gr.-cat. maghiare, căci ei nu caută argumente serioase, nu aleg mijloacele, când e vorba să lucreze contra bisericii și contra popii valah, și când e vorba, că cu ori ce preț să-și înmulțască numărul credincioșilor lor și a poporului maghiar.

Și astfel de argumentări la poporul de rând își au rezultatul dorit. Știm însă și aceea, că poporul, văzând în mijlocul său pe păstorul său suprem, cercându-i năcazurile și durerile, îmbarbătându-l să țină cu tărie la legea și credința strămoșească, nu va fi agitator cât de iscusit, care să-l desfacă de biserica sa. De aceea dacă coborîrea Arhierilor în mijlocul turmei a fost necesară cândva, cu atât mai vărtos e de lipsă acum în aceste vremi de grea încercare.

Un preot din acelea părți.

Teorema lui Pitagora.

După Enrico Castelnuovo.

— S'auzim dar teorema lui Pitagora — zise în un ton ironic profesorul Tansu, după-ce privi țidulița, pe care cu atâta groază am scos-o din urna de pe masă. L'o întinse apoi și directorului-suprem, ce sta ca un sac pe-un scaun din fruntea mesei și li spuse ceva la ureche. Apoi mi-o întinse și mie, să descifrez și eu magica întrebare, ca nu cumva să mă simt în posesiunea dreptului de-a afirma, că fac — dâșii — înșelăciuni.

— Pofteste la tablă — continuă profesorul, frecându-și mâinile a semn rău.

Ortacul meu, căruia-i zimbise atât de gingaș un puiu de — nenoroc, părăsi sala ca plouat. Când deschise ușa, se furișă în sală o dungă de lumină, care se reflectă ca un fulger pe perețele curat. Dar s'a stins îndată-ce închise ușa și în locul ei se așeză umbra mea, tremurătoare și zăpăcită ca și — mine. Cât ce mi-am zărit umbra, ea un fior îmi străbătu prin creier gândul:

Acesta-i semn rău, o știu, o știu înainte, că n'am să ies bine la cap.

Am incremenit. În sală era o nădușeală, ce sta să te omoare și soarele, — deși era câtră ojină, — trimitea un potop de lumină, de sta să spargă roletele vinete, numai și numai să ne pună vizita...

Eu știam ce vrea... Imi era acum, în urmă și ea dușmană. Nu era destul că-1

aveam pe Tansu ca pe un tiran pe capul meu. Știi ce vrea lumina aceea multă? Vă spun. Vrea să mă tradeze că nu știu teorema lui Pitagora... Asta-i... Auzita-ți?... Și știi de ce? Apoi asta nu-i așa greu de aflat. Nu-mi plăcea nici lumina din carte, nici ceea de afară. Una-mi plăcea: umbra. Să șed la umbră și... să scriu versuri... Idealul meu. Și s'a cam ofenzat lumina...

— Să vedem dintâi desemnul — zise profesorul, care observase că mie nu mi-e chiar simpatică teorema.

— Să fac desemnul? Bun! — mă cugetam în mine. Asta una o pricep, deși nu chiar bine. Am apucat în mână o bucată de cretă și am început a trage linii, dar încet, ca să treacă din vreme, căci știam eu bine, că cu cât cheltuiesc mai multă vreme pe desemn, cu atâta îmi rămâne mai puțină la explicarea capod'operei. Și așa nu mai este mult până la sfârșitul ori. Priu o iscusință practică poate aș putea delătura deslântuirea furtunei.

Ar fi fost așa, dar profesorul era hulpe bătrână și... nu-l prea puteai trage pe sfoară. Apoi bunătate nu era în el de o para rea.

— Pentru Dumnezeu! — aud glasul profesorului — eu nu ți-am zis să-mi faci madona lui Rafael!

Am fost silit a termina desemnul. N'aveam ce face.

— Să nu-ți uiți de litere! Iute, iute!

Corespondințe.

O sentință rusească.

Dela corespondentul nostru.

Varșovia 9 Febr. — În această zi fu terminat procesul intentat de parchetul rusec contra Curții arhiepiscopale catolice din Varșovia. Verdictul de condamnare pronunțat în numele guvernului face să cunoaștem încă mai bine procedurile anarhice, siluirile conștiinții catolice, coruperea justiției, ura fanatică a tot ce este catolic, cu un cuvânt toată perfidia și murdăria sufletească a sferelor dirigente din întreg imperiul rusec. Cazul se prezintă astfel:

Anul 1907 băiatul Iosif S. de 18 ani, voiește să se căsătorească cu fata Salomea K., de 16 ani: ambii înrudiți între sine, iar părinții tinerilor se opun căsătoriei. Natural, nici parohul local nu se putea învoi cu petițiunea minorilor. Atuncea o tulesc tinerii și propun intențiunea lor unui preot din secta mariaviților. Acesta, prompt la toate, cere dispensa dela Kowalski, un pseudo episcop nerecunoscut pe atuncea nici măcar de Guveru, și grăbindu-se, cununează pe petitori imediat, după primirea dispensei (?) la 4 Iunie la 2 ore după miezul nopții, fiind de față doi martori somnoroși, și, fără să formuleze vre-un act prescriș, li lasă pe tineri în voia norocului. Ai zice: o scenă din Donquichotte. Pseudo-Mirii se întore în comuna lor natală. Părinții fetei, bogați, nici nu vreau să știe de căsătoria ei cu o calfă de croitor, dar nici de fata însăș, deoarece ar fi trecut la secta mariaviților. Fata văzând, că a dat greș, părăsește pe băiatul Iosif și mariavitismul laolaltă. Acelaș lucru îl face și Iosif: dar pentru a fi liniștiți în

Acum suntem la matură și nu la ora de caligrafie!

Atunci mi-a venit o idee bună. Dacă n'am putut face economie de timp în forma de mai înainte, știu eu alt metod și mai bun. Și ascultați! L'am întrebat c'o față rugătoare:

— Dle profesor! Dorești litere latine sau grecești? Profesorul atunci mă n'ștepă c'o privire, ce-mi străbătu până 'n adâncul sufletului, apoi îmi răspunse cu'n gest de deșconsiderare:

— Tot un drac! Scrie litere latine!

— Mari, sau mici?

— Mari!

Nici când nu mi-am dat atâta silință la scrierea corectă a literilor, ca 'n clipele acestea. Le făceam și umbra!

Tiranul ma privit o bucată de vreme, apoi mă isbi cu'n urlet, de mi-am scăpat și creta din mână:

— De ce-l ștergi pe G?

— Mă temeam să nu-l confunde dl profesor cu C și de aceea vreau să pun un H.

— O, o! Cât poți fi dta de conștient! — adause profesorul cu'n zimbet ironic. — Așadar?... Ești gata?

— Gata!

— Dureros! — cugetam în mine.

— Dar de ce-mi stai acol' ca un par?! Spune teorema și vorbește-ne ceva, căci adormim cu toții!

conștiință, amândoi se îndreaptă la Consistorul arhiepiscopesc cu rugămintea instrucțiunii necesare. Consistoriul, s'a pronunțat conform dreptului bisericesc, anulând căsătoria lor din cauza, că a fost contrasă cu impedimentul consanguinității proxime, fără să fi obținut dispensațiunea competentă. Această sentință dreaptă, și unică posibilă, fără să mai luăm în vedere alte motive anulante, fu pronunțată în Decembrie 1907. Tinerii, liberi, și pricepuți după pătenie, s'au căsătorit în urmă în mod convenient și legal fieștecare cu o altă persoană. Aflând despre acestea preotul mariavit, carele-i cununase la 1907, numai decât raportează denunțare și se însceenează un proces grav, contra Curiei arhiepiscopale și contra tinerilor I. și S. acuzați de bigamie.

Rezultatul pertractărilor ipocrite a guvernului fu acesta: Președintele Dumitrașco a pronunțat sentința de condamnare la 1 an și 4 luni de închisoare în citadelă contra episcopului-sufragan de Varșovia, Mngsr. Ruszkiewicz, care a dat sentința de anulare. Aceeasă pedeapsă fu aplicată și defensorului cauzelor matrimoniale, Rmului D. Cieplinski; preotul, care a cununat pe tinerii din chestie după disolvarea căsătoriei mariavitice, a primit o dojană; tinerii, acuzați de bigamie fură achitați fără alta. Și lucru cindat. Justiția rusiacă, atât de scrupulantă, nu află nici un cusur împotriva preotului mariavit, care dăduse cununia neobservând nici o formalitate prescrisă, — dar nici împotriva lui Kowalski, care fu consacrat episcop de Vetro-Catolici d'abia la 1909 — eliberând mirilor dela 1907. dispenza cu data anului 1910 (!)

Acum era criza. Acum. Cunoștințele pe cari mi-le-am câștigat în decurs de opt ani de zile îmi roiau prin cap, ca toți atâția bondari și Doamne, Doamne! nici una nu se referea la teoremă. Tremuran de frică și ele. Săracul de mine!..

— Treiunghiul... — începui a vorbi, dar am gătat îndată.

— Mai departe!

— Trei-unghiul... trei-unghiul are două catete și o ipotenuză. Patrutul ridicat pe ipotenuză e așa de mare ca pătratele ridicate pe catete.

— Bine! Și la ori și ce trei-unghiuri?

— Nu! Nu! — îmi șopti un suflet miostiv dela spate.

— Nu! Nu! răspunsei cu emfază.

— Aș vrea niște explicații. Pentru ce trei-unghiul special are valoare teorema aceasta?

— Pentru cel drept-unghiul — îmi murmură vecinul.

Am zis și eu după el ca un papagal:

— Pentru trei-unghiul drept-unghiul!

Profesorul observase toate și fierbea de mânie. Inholbă odată din ochi, apoi îmi zise:

— Dta afirmi așadar, că la un trei-unghiul dreptunghiular patrutul ridicat pe ipotenuză e așa de mare ca pătratele ridicate pe catetele sale. Serios vorbești Dta?

Eram încurcat rău. Nu mai știam ce-s: fată ori fecior.

— Nu, Dle profesor! — îi răspunsei înfăcărat. Eu nu afirm aceasta. Eu afirm alta, anume: patrutul ridicat pe ipotenuză e așa de mare ca amândouă pătratele ridicate pe catete.

(Va urmă.)

„Mentita est iniquitas sibi“.

Sentința aceasta barbară, trivială și nerușinată a compromis pe deplin justiția Rusiei în fața chiar a Rusianilor inasțiți. Nu se știe încă cum va fi motivat verdictul, nici, ce va face Ministerul justiției, după ce Curia arhiepiscopală va fi apelat la instanțele superioare! (M. H.)

Prelegere poporală.

Sum sub impresia primei dimineți a re-deșteptării țaranului nostru de pe Valea Hădății! De 19 ani cunosc această vale și nu știu să fi fost făcut ceva din partea „inteliginții“.

Poporul? Nu aveam cutezanță a crede — spreanța însă da — că atâta putere să fie în acest popor rămas departe de roadele binefăcătoare a luminei!

În 11 Faur adeca s'a ținut în Șchopi prima și foarte bine succesa șezătoare literară, despre ce s'a raportat deja.

Joi în ziua „Întâmpinării Domnului“ (15 Faur a. c.) s'a ținut a II-a șezătoare literară în Cacova Ierii, întrunindu-se în spațioasa sală de învățământ a școlii române literalmente tixită de inteligenți și țărani. Cu ocaziunea aceasta s'au predat și două piese teatrale. Ședința s'a început la orele 5^{1/2} d. a. Conferențiarii: v. protopopol Bucur, „Însemnătatea cărții“; preoții N. Racovițan din Șchiopi „despre pomărit“; L. Corcheș din Șutu despre „menirea omului“ și E. I. Marcu, Silvașul maghiar, despre „Alcoolism“ și-au achitat datorința în mod strălucit.

Se putea observa de pe fețele ascultătorilor vial interes și setea dornică după învățatură, căci dacă-i permis să mă exprim așa, sorbeau fiecare vorbă, ce o auzeau.

Distinsul avocat Dr. I. Giurgiu a disertat despre „creșterea copiilor“. Teză foarte potrivită și bine tractată. Fără a detrage din meritul Dsale. Îmi ții de datorință a-i atrage atențiunea, că în viitor să se lese de stilul înalt, classic, — neuitând, că auditorul e țaran — iar lucrurile de credință să le mai lase.

Corul tinerimei din Ocolişel, condus de harnicul învățător Iuliu Tauțan, a cântat cu multă pricepere 5 doine românești, cari ne-au înveselit inimile.

Vocile dulci și sonore, — special dar a muntentilor — buna instruire vocală, disciplina perfectă ne-au captivat pe toți de-o potrivă inteligenți și țărani.

S'au predat piesele „Așa a fost să fie“ de I. Țingar. Diletanții țărani: I. Vana, Eudochia Samoilă, Todor Vățca, și în special G. Gib, și-au achitat rolurile în modul cel mai excelent. „Țiganul în căruță“ de Eman. Suciu, predat de țaranul Gligor Bica, ne-a pus în uimire pe toți. Nu exagerez când cutez a afirma, că în mimica, în mlădierea, în gesturile și formațiunile acestui inteligent țaran s'a manifestat mult simț artistic. Felicitări dlui învățător Monișca, care a instruat diletanții.

Șezătoarea și teatrul a durat aproape până la miezul nopții, apoi a urmat o horă românească animată până 'n revărsatul zilei, când ne-am împrăștiat cu toții la ale noastre, îndestulți și mângâiați în suflet și mândri de succesul ce îl face scumpa noastră „Astră“, în mijlocul mării de țărani români.

Silvașul maghiar, la 17 Faur 1912.

Emil I. Marcu,
preot.

Noutăți.

† Dr. Liviu de Lemenyi. Unul din cei mai de seamă bărbați ai națiunii române s'a stâns în persoana avocatului Dr. Liviu Lemenyi la 24 a l. c. în Sibiu. Era una din cele mai simpatice figuri ale societății sibiene, care prin rostul său blând, prin cultura sa superioară a știut să-și câștige inimile tuturor, a știut să facă din cei mai înverșunați dușmani prietini adevărați.

Ca om cu vederi largi, știea aplana conflictele ce se iveau între elementul românesc și cel săsesc, știea da o directivă sănătoasă societății din Sibiu, în viața socială și culturală. Era omul faptelor, omul care întrupează în sine o energie de fier pentru străduința spre tot ce e frumos, spre tot ce e bun, era omul, care în greul vieții atât de frumos știe aplica frumoasa maximă: „Ille tulit punctum, qui miscuit utilia dulcibus“.

O adevărată panică a produs svonul morții sale în mijlocul admiratorilor săi din Sibiu, cari cu lacrimi în ochii i-au așezet osămințele spre odihna de veci Duminecă d. a.

Trimitem și noi condolințele noastre întristatei familie, iar croului căzut în lupta spre ideal să-i fie curat somnul de veci, precum curată i-a fost și lupta în viață.

Nunțiul nou din Viena Din Roma se telegrafiază: Duminecă în 25 Februarie monsignore Scapinelli di Legnigno a fost sfințit de arhiepiscop de Laodikea, de cardinalul Mery. Scapinelli este noul nunțiu papal la Viena. Postul și-l va ocupa în a treia săptămână a lunii Martie

Călătoria noului ministru de externe la Budapesta. Din Budapesta se telegrafiază:

În cercurile parlamentare circulă știrea că noul ministru de externe, contele Berchtold, va sosi la începutul săptămânei acesteia la Budapesta, ca să facă cunoștință personală cu membrii guvernului ungar. Se așteaptă asemenea sosire noului ministru comun de finanțe, a cavalerului de Bilinski.

Telegrafia fără fir aplicată la baloane. Hala de aviațiune din Frankfurt a fost prevăzută cu o stațiune de telegrafie fără fir, care va fi mereu în legătură cu toate baloanele sistem Zepelin aflate în călătoria aeriană.

Avocat nou și-a deschis cancelaria advocațională în Sibiu, strada Poplării (Quer-Gasse nr 15). Dr. C. Bucșan, avocat.

Avis. În Clopotiva este vacant un post de notar comunal. Ar fi de dorit să fie ocupat de un român. Informații mai detaliate da preotul locului par. Ioan Lăpădat.

Cercarea după gazul de Metan în anul 1912. Erarul are de prezent cinci garniture de sferedere, cu ajutorul cărora se cercă gazul de metan. La Sărmașel vor lucra în anul acesta două garniture, spre a izola teritoriul de gaz, și spre a înființa sonde de rezervă. Sondele acestea se contemplează la afunzimi de câte 400—800 metri.

Mulți tin, că în Șamșud se află gaz aproape în aceeași cantitate ca la Sărmașel. Acolo lucră două garniture din inițiativa privată. Mult se sperează și dela sondele ce se fac în Sângeorgiul de Murăș, în Cgra, Diciosânmărtin și în Sânbenedic. În Bazna și în Șaroșul unguresc erumpe gazul de sine deja din Veacuri.

Cu începutul primăverii se vor găta încă două garnituri de ale erarului, și astfel la început vor lucra cu totul 16 sferedere, opt de ale erarului și opt de ale particularilor. Se sperează, că până la toamnă se vor mai găta încă două garnituri de sferedere comandate de erar.

Aproape toate localitățile în cari se lucră sunt cam în o linie, ce duce spre sud dela Sărmașel, pentru că geologii au constatat, că straturile de pământ la afunzumile de 400—1000 metri sunt astfel așezate, încât fac posibilă exploatarea marilor cantități de gaz.

După terminarea sondelor de mai sus, erarul va cerca cu garniturile sale de sferedere și în alte localități după metan, petrolu și săruri alealice, ale căror exploatare a decretat-o de monopolul statului.

Cei 20 de oameni mari. „Miliardul Andrew Carnegie, d-nul Stead și alți 28 profesori și președinți de universități din Anglia și America, alcătuiți într'un comitet special, au întocmit o listă de „20 cei mai celebri oameni din lume“ din toate timpurile. Rezultatul obținut de acest comitet a fost publicat în marele ziar din New York, „The New-York Evening Journal“, și iată cari sunt cei 20, în ordinea cum au fost publicați:

Shakespeare, cel mai mare din poezii mondiale; Columbus, descoperitorul lumii americane; Guttenberg, inventatorul tipografiei; Newton, fondatorul astronomiei moderne și al fizicii; Iulius Caesar, fondatorul imperiului roman; Darwin, fondatorul unei noi științe; Dante, părintele poeziei moderne; Stephensohn, inventatorul locomotivei; Mihael Angelo, pictor și sculptor; Franciu, descoperitorul puterii electrice; Beethoven, cel mai mare muzician; Watt, inventatorul puterii aborului, aplicabil la mașini; Moise, leguitor în timpurile vechi; Homer, poet; Budha, fondatorul budhismului; Aristotel, filosof; Socrate, filosof din Atena; sf Paul, apostol al creștinătății; Confucius, filosof chinez; Luther, reformator.

Vânzarea colecției de artă Weber. Din Berlin se comunică: Și a doua zi a vânzării la licitație a colecției artistice Weber, s'au adunat numeroși colecționari și reprezentanți de muzee. Pe ziua de ieri s'a obținut pentru 117 tablouri 1,750 000 mărci. Azi s'a vândut între altele: un tablou de Marelto cu 41.000 mărci muzeului „Imperial Friderich“, un portret de Tintoretto cu 29 000 mărci, un tablou de Greco cu 11.000 mărci, „Calvarul“ de Trepolo cu 70 000 mărci, „Crucificarea“ de același cu 500 000 mărci. La licitarea ultimelor două tablouri au luat parte foarte multe persoane.

Dela fondul ziaristilor. Direcțiunea „Solidarității“ a lansat zilele acestea către băncile române următoarea adresă:

Onorată Direcțiune!

După cum bine Vă este cunoscut, încă în decursul anului 1910, distinsul nostru fruntaș Dr. Ioan Mihu, conștiu de însemnătatea cea mare ce o are presa la poporul nostru și de datorința, ce o avem cu toții de a asigura prin toate mijloacele posibile viitorul acelora, cari cu condeiul lor servesc cauzele noastre publice prin presă, a pus baza unei „fundațiuni a ziaristilor români din Ungaria“, donând un capital inițial de Cor. 25 000.

Fundațiunea aceasta a obținut aprobarea guvernului țării și prin epitropia instituită pentru administrarea ei se adresează astăzi publicului și instituțiilor noastre românești — între acestea și „Solidarității“ pentru a contribui la augumentarea ei.

Poate că nici n'ar mai trebui spus, că băncilor noastre li-se impune în prima linie datorința de a răspunde apelului făcut de epitropia numitei fundațiuni. Li se impune aceasta cu deosebire din două motive. Ca instituțiuni românești au datorința să sprijinească o fundațiune pentru ajutorarea ziaristilor, pentru că numai asigurându-se viitorul acestor mântuitori ai condeiului, presa noastră va putea primi în serviciul ei puterile intelectuale, bine pregătite, de care are și avem cu toții lipsă. Numai când viitorul ziaristilor noștri va fi asigurat, putem aștepta ca bărbații noștri cu calități și vocațiune specială pentru presă să intre în serviciul ei și să-și facă din aceasta o ocupațiune principală a vieții lor. Prin urmare e un interes general bine priceput, de importanță capitală, să sprijinim o fundațiune, care are de scop tocmai asigurarea viitorului ziaristilor noștri. Dar băncile noastre mai au datorința a sprijini fundațiunea ziaristilor noștri și din motivul, că ziaristica a făcut și face mișcărilor noastre economice în general, și băncilor noastre în special, cele mai bune servicii prin apărarea intereselor lor.

Din aceste motive direcțiunea „Solidarității“ roagă cu insistență băncile asociate, ca la împărțirea ajutoarelor ce le dau din cvotele lor de binefacere să țină sama și de „fundațiunea pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria“, împărțându-o cu ajutoare potrivite, pe cari să le trimită la adresa însoțirii noastre, de unde se vor transpune apoi la banca „Ardeleana“ din Orăștie, care administrează această fundațiune.

În speranță că apelul, ce Vă facem va fi considerat după cuviință, semnez

Sibiu, la 14 Februarie 1912.

cu toată stima:

Part-niu Cosma m. p.
prezid. „Solidarității“.

Publicând acest apel nu putem decât să rugăm și noi pe onor. noastre bănci să nu întrelase a contribui la augumentarea „fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria“, dat fiind că prin aceasta răsplătesc numai niște bune servicii, ce le-a făcut și le face ziaristica noastră. După punită vom publica și noi o consemnare a băncilor, cari vor răspunde acestui apel.

Producția mondială a aurului. Producția arată în anul trecut cifre de record în toată lumea. Iată după „New-York Engineernig and Mining Journal“ cifrele

imense a celor 2 ani premergători. S'a exploatat în anul 1910 aur în valoare de 469,265 610 dolari, în anul 1911 de 473,383.513 dolari.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea petrecerii populare din 15 Febr. ce a aranjat-o biserica gr-catolică din Alba-Julia cu scopul de a aduna un fond pentru înființatul cor și pentru înființându reunione de cântări — au binevoit a-și rescumpăra biletele următorii domnii: N. Muntean ofic. la judecătoria 10 c. S. Cacoveanu jude în pensiuine 2 c. R. Pațița adv. L. Luca, paroh local, A. Zachel comer. câte 2 c. Văd. A. Moldovan. I. Rusan, N. Ferencz câte 1 cor. Au suprasolvit următorii: I. Socaciu 3 c. A. Roșca, G. Roșca, E. Antal câte 2 c. I. Rus, N. Drămbărean, P. Fizeșan, I. Șeșșan, N. Pleșa, M. Muntean (Doda), G. Pitar, I. Câmpăean, N. Filimon, I. Rusu, S. Roșca, G. Domșa, N. Bimbea, I. Tulburean câte 1 cor. P. Vaidean, I. German, V. Vaida câte 40 fil. — cărora marimimoși și sprijinitori și pe această cale le mulțumim pentru binevoitorul sprijin material. Alba-Iulia Februarie 1912. *M. Hurducațiu* v.-președinte. *Anghel Roșca* cassar.

— La mulțumita publică dată de comitetul bisericii din Jidveiu, se mai adaug următoarele: Dr. Victor Onișor avocat Bistrița 2 cor. Dr. Augustin Venter avocat Brașov 2 cor.; M. Hodărnău preot Pata a colectat dela credincioși 5 cor.; George Vamoș preot Giacăș 3 cor.; Vasile Tătar preot Kebeleszentiván 2 cor.; Eugen Pantea a colectat dela credincioși 10 cor.; I. Bastea preot Cincul mare a colectat dela credincioși 15 cor. 96 fil.; Benjamin Pop preot Saracsău a colectat dela credincioși 17 cor. 04 fil.; Credincioșii gr-cat. din Farcășia 13 cor. 08 fil.; Biserica gr-cat. din Pîșcari 8 cor.; Ioan Trif preot Tăuni din al său 3 cor., dela G. Tufan v. notar 1 cor. iar dela credincioși 14 cor. 50 fil. total 18 cor. 50 fil.; Iulian Giurgiu preot Hărăstăș 2 cor.; Dr. Iustin Ardelean advocat Oradea-mare 5 cor.; Victor Câmpian preot Falfalău 3 cor. 64 fil.; Demetriu Clain preot Brad colectat dela credincioși 10 cor. 10 fil.; Simeon Micu colectat dela credincioși 11 cor. 60 fil.; Teodosie Hordebețiu curator în Ilimbar colectat 6 cor.; Ioan Pop preot Ercea 3 cor. 40 fil.; George Spinean preot Nandra 1 cor.; Aug. David preot Panticeu 1 cor.; Elie Magda preot Hususău 2 cor.; Dr. Ioan Bian advocat Hususău 1 cor.; Nicolau Vasca preot Lita română 1'60; Mihail Popa inv. Lita română — 80; Ioachim Landa preot Tătărlăua din al său 1'—, iar dela credincioși 11'— total 12 cor.; Ioan Pop preot Cuștelnic 2 cor.; Dr. Andreiu Pop advocat B-Hunyad 2 cor.; George Muntean paroh-prot. Comjoșul mare 1 cor.; Ștefan Popa inv. Răvășel a colectat 5'20; Nicolau Mureșan preot Craifalău colectat dela credincioși 15 cor.; Leon Purțiu preot Mișitei colectat dela credincioși 19 cor.; Dr. Octavian Rusu advocat Sibiu 2 cor.; Oficiul parohial Orosia de jos 4'70; Ioan Băcilă preot Șilea maghiară din al său 2 cor., iar dela credincioși 7'34 total 9'34; Dionisiu Velicea preot Spătac colectat dela credincioși 3'60; Iacob Marga preot Ocna Dejului colectat dela credincioși 16'40; Aurel Papiu preot Cusdrioara colectat dela credincioși 20'— Suma încursă până acuma: 559 cor. 34 fil. *Victor Barna*, paroh, *Mihailă Miclăușiu*, prim curator.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Delu Bistriță.

(Continuare).

CAPITOLUL III.

Spre răsărit se lămurea o geană îngustă de foc. Oștile Moldovei se deșteptară în răceala jilavă a zorilor. Peste corturile vitejilor, întinse pe stepele Nistrului strălucea argintul de rouă.

Firea tresărea înviorată de razele soarelui mângâietor. Gingașa împetrităre de flori sălbătice începu să imbete întinderile cu mirosul lor, proaspăt și curat.

Prin tufșuri se auziau șuerând mierlele, iar prin văzduhul limpede cântau ciocârliile. Din când în când mai auziai și câte o îngânare de corn, ori îmlădiere de bucină.

Oastea Moldovei, ce scăpase cu zile din ghiarele sălbătice Tătării, își improspăta puterile pentru alte încăierări, mai crâncene, mai sângeroase. Hanul Tatarilor, Tuhai-Bei, ce făcuse atâtea prapădenii în Țara-polonă, fu umilit de singurii Moldoveni, cari îi puseră pe goană strinsura de lifte păgâne. Ca un nour negru de lăcuste dădeau să năpustească peste pământul Moldovei.

În groaznica ciocnire, stepele Nistrului se prefăcură într'un lac de sânge.

Mormane de leșuri, de oameni și de cai, zăceau pe zăvoaiele însângerate.

Voevodul Moldovei Bogdan, avu norocul să zdrobească cu desăvârșire trei cete mari de ale lui Tuhai-Bei, culcându-le la pământ. Pe celelalte cinci, știrbindu-le le puse pe goană.

Se zvonea, că ordiile atotpustiitoare s'ar fi întors tot prin Țara-leșească, prădând-o în cale. Unii auziră, că ar fi apucat-o spre sălbaticul Crâm.

Căpitanii Moldovei nu credeau în zvonuri — și pe temeiul îndoelnicilor zvonuri nu-și întorceau oștile în Moldova. Ziua și noaptea, cu friguri de nerăbdare, așteptau ori aprigă ciocnire cu Tătarii, ori vestea de retragere. Nici din Suceava, nici din Iași, dar nici din Hotin nu sosi până acum nici o știre. Oștenii n'aveau de loc cunoștință, ce se petrecea pe vremea aceasta în Țară. Știau numai atâtea, că Vodă rănit se întoarse în Moldova împreună cu câțiva căpitanii.

De aceea marele căpitan Costache Racoviță pofti pe toți căpitanii din Cetatea-Albă și din Chilia, să se adune în preajma corturilor, la sfat mare.

Toți căpitanii, pârcașii și hatmanii din pomenitele cetăți se grăbiră, să ajungă pe ziua de azi, la corturile oștilor.

La sunetele lungi de cornuri, căpitanii înalți și falnici, tineri și bătrâni, se stringeau unul câte unul în preajma căpitanului Racoviță.

Frunțașii veneau călări pe zmei sprinteni și zdraveni, ce sbureau ca vântul.

Împrejurul căpitanului Racoviță stăteau treisprezece căpitanii, strinși roată. După-ce se salutară ca niște frați, Racoviță începu:

— Știți d-voastră, de ce v'am chemat? Mi-e, să ne dăm seama despre bătălia noastră cu lighioanele cele spurcate de Tatarii.

Fraților, noi nu putem rămânea așa, pe câmpurile aceste pustii, unde ne năcăjește ploaia și vântul și unde cu atâtea greutate poți găsi ceva de ale gurii.

Și știți, că nu ne putem adăposti cu toții nici în Chilia, nici în Cetatea-Albă, cari au ajuns să fie cetățile răniților noștri?

— Săracii noștri flăcăi, pe zi ce merge, par'că li-e mai rău, — grai oftând bătrânul Vătaman Aslan.

— Noi, muțumită Celui de sus, — re-luă Racoviță — am respins, ce-i drept, șuvoiul păgânimeii, dar nu pot trece cu vederea și pierderile noastre. N'am habar, câtă daună va fi îndurat cetatea Hotinului, dar știu, că cetățile noastre au pierdut tare mulți viteji și o parte bună din floarea căpitanilor. Au căzut dintre ai noștri șapte căpitanii și la vre-o cinci snte de oameni, fără ca să număr pe răniți.

— Dumnezeu să-i ierte, că s'au luptat băieții pentru Țară, — îngână cu durere bătrânul Aslan.

— Așa s'au stins și Ghiță al Căpriței și Muhor, așa s'a dus și căpitanul Părlitii și Vintilă, ce erau fraților, niște munți de oameni și îngroziau lumea cu vitejia lor, — zise pârcașul Țurlea.

— D'apoi, ce să mai zic și eu despre vărul meu Păsărică, și despre nepoții mei Pălie și Axinte, cari erau, măi fraților, frumoși ca scoși din lacrimă. Păcat de ei și de tineretele lor! — îngână cu jeie hatmanul Țăneș.

— Și știți d-voastră, — mână Racoviță, — că n'am primit până în vremea de față nici o veste de nicăiri? Ce să însemne, fraților una ca aceasta? Să fi uitat oare Vătaful Costin de noi?

— Ba uite, ce cred eu — începu bătrânul Vătaman Aslan, — eu v'ași întreba numai un lucru, de ce oare s'a fi dus căpitanul nostru Joldea la Iași, — fără ca să ne înștiințeze?

— Ba umblă zvonul, că și ispravnicul Chilieii, jupânul Iorgu Știrbei tot înspre cetatea Iașilor ar fi pornit, adaugă Țurlea.

— Apoi, aceasta nu-i lucru curat! — Trebuie să fie ceva în Țară! Nu de florile cucului s'or fi ducând jupânii la Iași! Și de aceea trebuie să trimitem niște plăși în Iași, se ni-aducă veste, ce se mai face pe acolo? — zise Racoviță.

— Ba zău, că bun gând ai jupâne Racoviță — grai Aslan.

— Numai decât vom trimite niște plăși spuse armașul Smeură, — mai bine să trimitem pe un căpitan mai tinerel.

(Va urma.)

Lângă Cornul-de-Aur.

— După Pierre l'Ermite. —

È'n zori Pe undele purpurii ale golului plutește o barcă frumoasă și 'n legănarea-i ușoară țintește spre uscat. În mijlocul ei o doamnă suavă stă culcată pe-un divan împodobit cu scumpeturi și ține strâns la sânu-i cald un prunc drăgălaș, în ochii căruia se răsfață atâtea blândețe, atâtea nevinovăție... Se joacă cu juvaerele mamei sale și râde... râde pruncul...

Barca plutește atât de lin pe undele de aur și s'apropie de uscat. Unul din cei cinci sclavi se îndreaptă spre doamnă și-i spune cu șială, că ar trebui să se gate. Mama se ridică de pe divan, își sărută prun-

cul, îl strânge mai tare la sin, îl înalță spre cer și exclamă în tonul unei însuflețiri pătimase:

„O Allah... Allah!.. ținem-i!.. o... ține-mi-l!.. Bărbatul mi-l'ai răpit în al șeptelea cer, dar nu-mi lua... o nu-mi lua... Allah... unica comoară... acest copil!.. Ține-l... ține-l să-Ți mărească imperiul! Allah!.. privește-mi argintul de pe gene și ascultă-mi sfelnică rugare!..

Barca e ținută de țarm și doamna debarcă, apoi urcă un rădvan pompos și se pierde prin romantica livadă ce 'mprejmuește așa de frumos Bosforul, ajunge în parcurile fără păreche ce 'ncunjoară orașul și doamna e atâtea de fericită...

Pe cale se 'ntâlnește cu'n turc, care ducea pe brațe un cățel alb cum e neaua și Lido — copila — văzându-l se smânci din brațele mamei sale, de era aproape să cadă din rădvan, voia să prindă cățelul, căci îi plăcea de el. Îi zise apoi mamei:

— Mamică, cumpără cățele acesta. Vezi-l cât e de mândru. Uite cât de gras e și urechile îi stau dăbălăzate! Așa că-i frumos?

— Scumpa mea copilă! Mai sunt ei și alți câni. Lasă-l că n'avam vreme chiar acum. Lasă-l puțule... lasă-l...

— Eu ți-l dau ca cinste Doamnă. Și așa n'am ce face cu el. Primește-l și-i împlinește voia copilei, căci îi place de el — îi zise turcul. Doar Allah nu-și uită nici când, iar copila e alui Allah.

Fața doamnei se schimbă. Devine palidă ca o turtă de ceară. Încep ai curge lacrimile tot șiroaie și cu groază-și întoarce privirea dela căne. În sufletul ei se luptau doi dușmani puternici: dragostea sa față de copila și votul făcut lui Allah. Înaintea ochilor zărește fragmente din tragedia de pe vremuri... fragmente 'nspăimântătoare și durioase. Se sguđuie în întreaga sa ființă, amețește. Selavii și turcul se sfoartează din tot sufletul s'o aducă 'n ori. Dar fără rezultat.

S'a întâmplat cu patru ani înainte de aceasta, îndată după nașterea copilei. Bărbatul său iubea foarte mult câni și avea mai multe specii din ei. Odată însă a turbat unul și a mușcat pe soțul său, a mușcat vre-o zece dame de curte și toți au murit. Pentru beata femeie, care-și iubea din suflet bărbatul, aceasta a fost o lovitură atât de mare, încât sta să i-se frângă inima de durere. Atunci... în clipele acelea grele, a făcut un vot lui Allah, că ea, până când v'a trăi, căne 'n curtea ei nu va mai ținea. Toată comoara sa de pe pământ era copila aceasta frumoasă și cuminte, pe care o iubea ca ochii din cap și pentru care ar fi fost în stare să-și jertfească chiar și viața.

Așa dar e ușor de înțeles cauza amărăciunii.

După multă vreme se trezește ca din un somn adânc venerabila doamnă și când își privește copila, o zărește cu cățelul în brațe, se juca așa de veselă cu el. Se 'nfiară și 'ncepe a tremura, apoi zice:

— Allah! fie voia Ta! Dar grijește-mi, grijește-mi copila!

Cățelul creștea pe zi ce merge, dar pentru aceea Lidei îi era cel mai bun prieten. Se jucau amândoi cât e ziua de mare și erau fericiți.

(Va urma.)

Posta Administrației.

Am primit și evitam abon. dela: *Ig. S. Léta-mare* pe 1911 sem. 2-lea. *Buciumi* (distr. Almas) pe 1912 trimestrul prim. *Dumbrăvița* pe timpul din 1/5 1910 până 1/3 1911. *Poptelec.* La epistola din 10/2 a. c. răspundem: Ultima plătire a fost în 20/3 1907 pe anul 1906. De atunci n'am primit nimic, nici direct, nici prin protopop, până în 30/12 1911 9 coroane, cari s'au înregistrat în contul anului 1907 pe lunile Ianuarie—Septembrie. Mai rămân în restanță Octombrie—Decembrie 1907. 1908 și 1909. pe cari încă vă rugăm să-i achitați. *Supurul de-sus.* Foia de aici se spedează regulat, și pe cum se poate vedea de pe față: *posta* încă e bine indicată. Vom griji mai de aproape, ca să nu se întâmple greșeli în expediție.

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**
Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUIȚIA.**

(36) 1-3

Publicațiune.

Prin care comunitatea bisericească gr. cat. din Friși—Friss, p. u. Nagy-Sajó, tractul Bistriței, comitatul Besztercze-Naszod — pune spre licitare clădirea școlii confessionale în 3 Martie 1912 st. n. la 10 ore a. m.

Intreprinzătorii au a depune 5% din prețul de strigare de 13.000 cor. ca ofert.

Ofertele sosite după terminul pus nu se vor lua în considerare.

Planul, preliminarul, condițiunile de clădire și condițiunile contractuale se pot ceti în cancelaria parohială din Friși.

Friși la 16 Februarie 1912.

Nicefor Buta **Grigore Bugnariu.**
preot gr. cat.

(34) 1-3

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la repararea bisericeii gr.-cat din Bicaz (Gyergyó-Békás) prin aceasta se recearcă să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cautiunea de 500 cor. adică cincisute coroane cel mult până la 30 Martie 1912, 12 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul sunt aprobate de Preaveneratul Conzistor metropolitan la 28 Noembrie 1911 sub nr. 7881 se pot studia zilnic la oficiul parohial din Bicaz între orele oficiioase.

Bicaz, la 21 Februarie 1912.

Demetriu Dregan, **Vasile Boer,**
adm. paroh interinal. curator primar.

(35) 1-3

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea bisericeii gr.-cat. din Dămuc (Gyergyó-Domuk) prin aceasta se recearcă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 800 cor., adică opt sute coroane cel mult până la 30 Martie 1912, 12 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul sunt aprobate de Preaveneratul Conzistor metropolitan la 12 Decembrie 1911, sub nr. 9617 se pot studia zilnic la oficiul parohial din Dămuc în orele oficiioase.

Dămuc, la 21 Februarie 1912.

Demetriu Dregan, **Ioan Cădea,**
paroh. curator prim.

De vânzare

din mână liberă cu preț moderat, se află o mașină de călcat pământul; apoi patru mii scândurele pentru uscatul țiglelor, cum și formele trebuincioase la făcut de țigle. — Doritorii de a le cumpăra să se adreseze la **Alexandru Aldea,** cantor în Veza (lângă Blaj). (37) 1-3

FLORI NATURALI!

Doritorii de a cumpăra flori, să se adreseze la florareasa **Caroline Dorant** în Mediaș, strada K Farkas, unde află în orice vreme și cu prețuri moderate cei mai frumoși trandafiri, camelii, garoafe, buchete de mireasă, butoniere, decoruri pentru morminte, pentru cununi de sicriu șcl.

Diferite plante decorative și de oluri, precum: palmi, azaele, camelii șcl. într'un asortiment bogat. (12) 6-6

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e **Dr. Aurel Vlad,** unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoii de vie americană,

din calitațile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt desvoltați la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită *franco și gratis catalogul* despre altoii de vie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor viei.

Proprietarii de vie să se adreseze cu încredere deplină la (19) 11-45

Administrația „Domeniului din Bobalna“
Bobalna u. p. Szászváros.

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilio de domni, sa-loane, aranjare completă de hotele, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimit agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczi-utca 7. sz.
(88) 40-104 (Kőzponti városháza mellett).

(30) 3-8.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școalei gr.-cat. din Baitia (Mezőbanyicza u. p. Tancs) prin aceasta se recearcă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea 700 cor., adică șapte sute cor. la curatorul parohiei gr.-cat. din Baitia cel mult până la 1 Martie 1912 la 12 ore. Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Ofertele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, descrierea tehnică, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor metropolitan la 27 Iulie 1912 sub nr. 5775 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. din Baitia între oarele 8-12 a. m. și 2-5 m. p. Licitarea minuendă se va ținea în 1 Martie la 2 ore p. m.

Mezőbanyicza, la 15 Faur 1912.

Ioan Câmpean, **Teodor Cotoi,**
preot gr.-cat. curator primar.

A v i z.

➡ Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.**

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

[28] 5-10

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)☐ ☐ **Altoi de vie!** ☐ ☐Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri
soiuri de vin de masă.Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atâcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!La cumpărări pe credit cele mai ușoare
condițiuni de plată.La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 28 - ?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

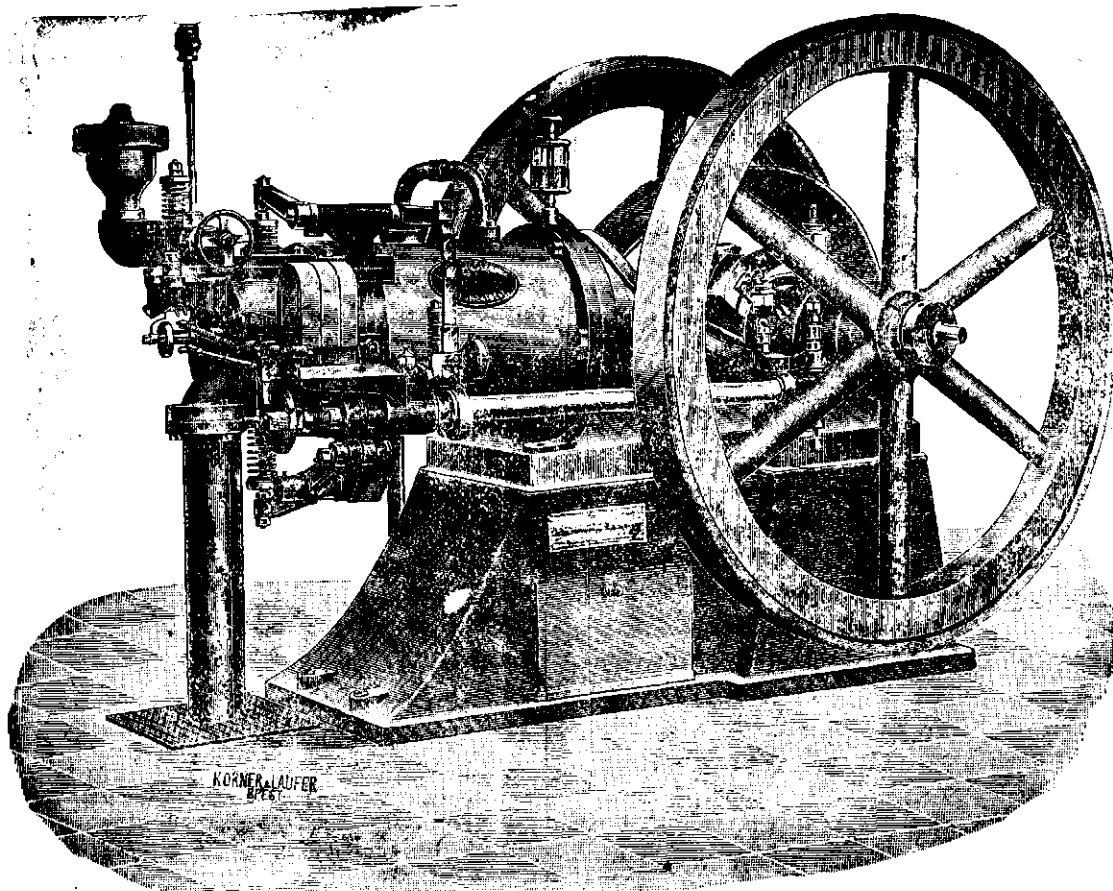
recomanda

☞ **Asigurări împotriva focului** ☞pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantagioase și cu
premiu ieftine.☛ **Asigurări pe viață** ☛(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu
termin fix, cu platire simplă sau dublă capitalului, asigu-
rări de penziune și de participare la castig. asig. de zestre
și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apaducte.Sumele plătite pentru pagube de foc până la
finea anului 1910 K. 5,003,540.78
Capitale asigurate pe viață achitate „ 4,834,801.12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910 } foc „ 119,839.992.—
} viață „ 11,020,266.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2,428,317.—☛ **Prospecte și informații se dau gratuit în**
birourile Direcțiunii și la toți agenții.Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(5) 19-?

Sprijiniți industria română!PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria**EUGEN NICOLA**

Blaj—Balázsfalva.

Subscrisul recomand celea mai
practice **pluguri și mașini eco-
nomice.** În depozitul meu se află
totdeauna gata celea mai renumite
motoare de benzin, locomobile
și garnituri complete pentru
îmblătit cu motor. Motoare
de benzin stabile, motoare
pentru gaz sugativ. Mori de
măcinat și tot felul de mașini
economice, pe cari le vând cu**prețuri moderate și condi-
țiuni de plată favorabile,
în rate.**= **Cea mai mare garanță.** =Nime să nu-și cumpere pluguri
sau mașini economice până nu cearcă
la firma**Eugen Nicola**prima fabrică română de mașini
în Blaj—Balázsfalva.Deslușiri și informațiuni se
dau gratis.

(38) 48-52

Sprijiniți industria română!